

Asia: EU:n nuorisopolitiikan tavoitteiden toteuttaminen Suomessa

Euroopan komissio julkaisi marraskuussa 2001 valkoisen kirjan "EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet", jossa se esitti nuorisopoliittisen yhteistyön painopisteiksi osallistumisen, tiedotuksen, vapaaehtoistoiminnan ja nuorisotutkimuksen. Lisäksi se korosti nuorisonäkökulman huomioon ottamista muilla aloilla.

Jäsenvaltiot sopivat nuorisopoliittisesta yhteistyöstä valkoisen kirjan esittämien linjausten mukaisesti. Nuorisopoliittisten tavoitteiden toteutus - samoin kuin ensisijainen toimivalta nuorisoasioissa - kuuluu jäsenvaltioille. Jäsenvaltiot päättävät itsenäisesti keinoista, joilla toteuttavat tavoitteita.

EU:n ministerineuvosto hyväksyi vuonna 2003 yhteiset tavoitteet nuorten osallistumisen ja nuorisotiedotuksen osalta. Marraskuussa 2004 se hyväksyi nuorten vapaaehtoistoimintaa ja nuorisotutkimusta koskevat seuraavat yhteiset tavoitteet:

- **Vapaaehtoistoiminta**
 - **lisätään tietoa tarjolla olevista mahdollisuuksista, laajennetaan vapaaehtoistoiminnan kenttää ja parannetaan sen laatua**
 - **pyritään poistamaan vapaaehtoistoiminnan hallinnollisia esteitä**
 - **lisätään nuorten yhteisvastuullisuutta ja osallistumista vapaaehtoistoiminnan avulla**
 - **tunnustetaan vapaaehtoistoiminnan merkitys nuorten tietotaidon, työelämävalmiuksien ja yhteiskuntaan sitoutumisen kannalta**
- **Nuorisotutkimus**
 - **määritetään, täydennetään ja päivitetään - myös alueellisesti ja paikallisesti - käytettävissä oleva tieto EU:n nuorisopoliittisten painopisteiden osalta**
 - **määritetään, täydennetään ja päivitetään - myös alueellisesti ja paikallisesti - käytettävissä oleva tieto muiden nuorisotoimialan kannalta kiinnostavien aihepiirien (mm. nuorten autonomia, työllisyys, koulutus, terveys) osalta**
 - **varmistetaan tiedon laatu ja vertailukelpoisuus asianmukaisin menetelmin ja välinein**
 - **edistetään tutkijoiden vuoropuhelua ja verkottumista**

Vapaaehtoistoiminnalla tarkoitetaan kaikille avointa, palkatonta ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, jossa korostuu kasvatuksellinen näkökulma ja yhteiskunnallinen lisäarvo.

Tavoitteilla pyritään edistämään nuorten aktiivista kansalaisuutta ja yhteisvastuullisuutta vapaaehtoistoiminnan kautta sekä luomaan toimivaa ja kestävästä nuorisopolitiikkaa kehittämällä johdonmukaista ja laadullista tietoa toimialasta ja ennakoimalla tulevia tarpeita. Tavoitteita on tarkoitus soveltaa kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Ministerineuvosto esittää, että jäsenvaltiot harkitsevat mm. seuraavia toimenpiteitä, joilla voidaan tukea tavoitteiden toteutumista:

- Vapaaehtoistoiminta:
 - kartoitetaan vapaaehtoistoiminnan eri muodot ja toimijat sekä tuetaan nuorten vapaaehtoistoimintaa järjestäviä kansalaisjärjestöjä
 - edistetään vapaaehtoistoimijoiden koulutusta
 - ryhdytään toimenpiteisiin vapaaehtoistoimijoiden liikkuvuuden hallinnollisten ja oikeudellisten esteiden purkamiseksi
 - lisätään tiedon ja hyvien toimintatapojen vaihtoa sekä yhteistyötä toiminnassa kaikkien mukana olevien tahojen välillä
 - pohditaan keinoja, joilla voidaan kannustaa nuoria osallistumaan vapaaehtoistoimintaan ja analysoidaan passiivisuutta aiheuttavia ilmiöitä
 - tuodaan esiin vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallinen lisäarvo ja kehitetään menetelmiä, joiden avulla sen merkitys voidaan tunnustaa
- Nuorisotutkimus:
 - määritetään, täydennetään ja päivitetään nuorten osallistumista, nuorisotiedotusta ja vapaaehtoistoimintaa koskeva tieto ja varmistetaan sen käytettävyys
 - määritetään, täydennetään ja päivitetään muu toimialan kannalta olennainen tieto ja varmistetaan sen käytettävyys
 - kehitetään välineitä ja menetelmiä tiedon saatavuuden ja tulosten hyödyntämisen helpottamiseksi
 - edistetään nuorisotutkijoiden koulutusta
 - kehitetään päättäjien, tutkijoiden, nuorten ja nuorisojärjestöjen välisiä kansallisia verkostoja
 - edistetään eri aihepiirien ja tutkimusalueiden välistä yhteistyötä järjestämällä konferensseja, seminaareja ym. tapahtumia

EU-jäsenvaltiona Suomi on sitoutunut noudattamaan ministerineuvostossa hyväksymiään yhteisiä tavoitteita nuorisopolitiikassaan kaikilla hallinnon tasoilla. Opetusministeriö lähettää ohessa tiedoksi ministerineuvoston päätöslauselmat nuorten vapaaehtoistoimintaa ja nuorisotutkimusta koskevista yhteisistä tavoitteista.

Opetusministeriö esittää kunnille sekä valtakunnallisille nuorisojärjestöille ja nuorisotyön palvelujärjestöille, että nämä ottaisivat huomioon yhteiset tavoitteet ja esitetyt toimenpide-ehdotukset suunnitellessaan ja toimeenpannessaan paikallisia hankkeita.

Kulttuuriministeri

Tanja Karpela

Kulttuuriasianneuvos

Kimmo Aaltonen

- LIITTEET** Neuvoston päätöslauselmat yhteisistä tavoitteista koskien nuorten vapaaehtoistoimintaa ja nuorten ymmärtämisen ja tuntemuksen parantamista
- JAKELU** Kuntien nuorisolautakunnat tai nuorisoasioista vastaavat lautakunnat
Valtakunnalliset nuorisojärjestöt ja nuorisotyön palvelujärjestöt
- TIEDOKSI** Läänien nuorisoasioista vastaavat esittelijät
Nuorisotyöopistot